

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Ontwerpmededeling van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

met betrekking tot de verplichtingen waaraan men moet voldoen bij de verkoop of levering in het Vlaams Gewest van ter plaatse uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling opgewekte elektriciteit

* * * Ter consultatie tot 15 september 2008 * * *

MEDE-2008-XX

Inleiding

In deze mededeling beschrijft de VREG de voorwaarden onder welke men, in de huidige stand van de energiewetgeving, kan overgaan tot de verkoop of de levering aan één of meerdere eindafnemers in het Vlaamse Gewest van ter plaatse uit hernieuwbare energiebronnen of warmtekrachtkoppeling opgewekte elektriciteit.

De mededeling is niet van toepassing voor verkoop van elektriciteit via het transmissienet met een spanning van meer dan 70 kV. Daarover heeft de VREG immers geen bevoegdheid.

In deze mededeling wordt verstaan onder:

Groene stroom: elektriciteit afkomstig uit hernieuwbare energiebronnen

Blauwe stroom: elektriciteit afkomstig uit kwalitatieve warmtekrachtkoppeling

Privénet: lijn of geheel van onderling verbonden lijnen die gebruikt wordt voor de levering van elektriciteit aan *één of meerdere afnemers* en die niet beheerd worden door een door de VREG aangewezen netbeheerder.

Directe lijn: elektrische verbinding en de bijhorende installaties tussen *één of meerdere productie-installaties* en *één afnemer*, die niet beheerd worden door een door de VREG aangewezen netbeheerder.¹

Breder dienstverleningspakket:

Een geheel van diensten waarvan de levering van stroom slechts een ondergeschikt deel uitmaakt en waarbij de contractuele relatie tussen dienstverlener en dienstafnemer van korte duur is.

De volgende niet-exhaustieve lijst bevat enkele mogelijke situaties:

- huur van een vakantiehuis in een vakantiepark
- huur van een studentenkamer

De verhuur van een winkel in een winkelcomplex valt niet onder het begrip "levering in het kader van een breder dienstverleningspakket"

Vier mogelijke situaties worden onderscheiden en hieronder verder beschreven:

1. verkoop via het distributienet aan traders of leveranciers
2. verkoop via het distributienet aan één of meerdere eindafnemers
3. verkoop via een directe lijn aan één enkele eindafnemer
4. verkoop via een privénet aan meerdere eindafnemers

Alle hieronder beschreven scenario's hebben betrekking op productie-installaties met een geïnstalleerd AC-vermogen van **meer dan 10 kW**. Voor kleinere productie-installaties gebeurt de uitwisseling van energie van de installatie naar het distributienet meestal met een compenserende ("terugdraaiende") teller. In dat geval wordt de geïnjecteerde energie rechtstreeks in mindering gebracht van de verbruikte energie op hetzelfde toegangspunt. De injectie van energie in het distributienet gaat in dat geval niet met een aparte verkoop of levering gepaard. In de meeste gevallen is er bij dergelijke kleinschalige installaties ook geen sprake van verkoop van elektriciteit aan (meerdere) eindafnemers zodat de hier besproken thema's grotendeels niet van toepassing zijn.

---

¹ Deze definitie geldt enkel voor deze mededeling, en komt niet overeen met de huidige definitie in vigerende regelgeving.

Los van de aandachtspunten die in deze mededeling worden toegelicht, moet bij aansluiting van een productie-installatie ook steeds voldaan worden aan de technische aansluitingsvoorschriften die de netbeheerders opstellen in uitvoering van artikel III.7.1.1 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007). Deze aansluitingsvoorschriften zijn bekend als het document C10/11 dat op de website van Synergrid, of op de website van de netbeheerders zelf, teruggevonden kan worden.

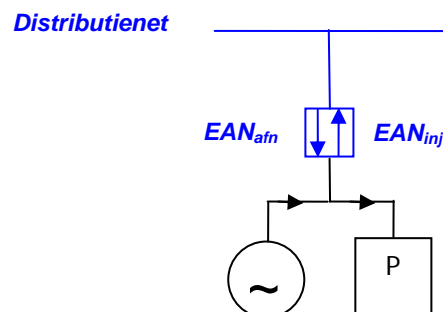
Mogelijke scenario's voor de verkoop of levering van ter plaatse uit hernieuwbare energiebronnen of warmtekrachtkoppeling opgewekte elektriciteit

1. Verkoop via het distributienet aan traders of leveranciers

Situatieschets

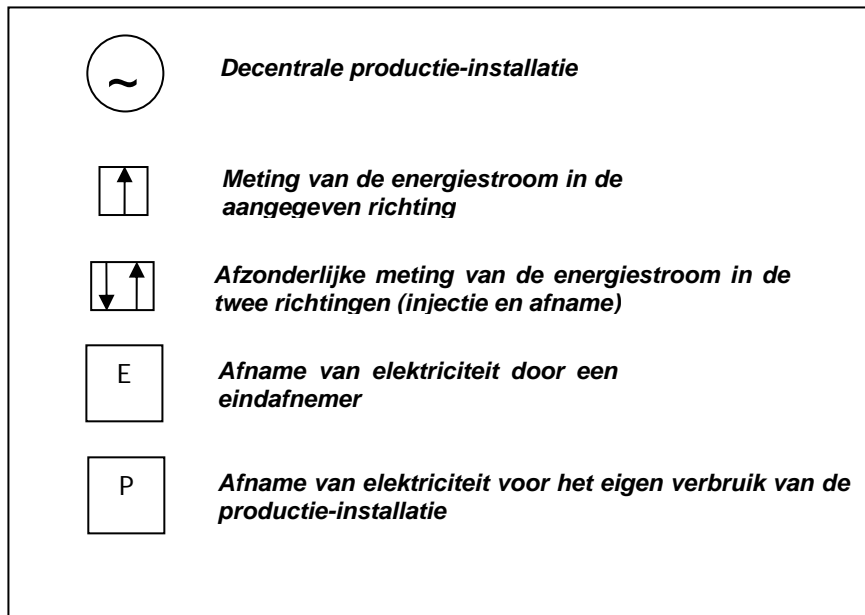
De eerste mogelijke situatie bestaat erin dat de producent van groene of blauwe stroom de elektriciteit niet rechtstreeks verkoopt aan een eindafnemer, maar wel aan een leverancier of aan een trader. Uiteindelijk zal deze stroom door een leverancier geleverd worden aan één of meerdere eindafnemers, die aangesloten zijn op een distributie- of transmissienet en die zich niet noodzakelijk in de buurt van de productie-installatie bevinden.

Schematisch gezien kan de koppeling van de productie-installatie met het distributienet in dit geval worden voorgesteld zoals in Figuur 1.

Figuur 1. Schematische voorstelling voor verkoop van elektriciteit, via het distributienet, aan traders of leveranciers,

Voor deze en volgende figuren wordt de betekenis van de gebruikte symbolen verklaard in Figuur 2. De lijnen en apparatuur die door een distributienetbeheerder worden beheerd, zijn steeds in blauw getekend.

Figuur 2. Verklaring van de gebruikte symbolen

Toegangspunten, toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken

In het algemeen gebeurt elke energie-uitwisseling tussen een netgebruiker (producent of afnemer) met het distributienet via een "toegangspunt". Artikel IV.1.1.3 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007) schrijft voor welke informatie een distributienetbeheerder voor elk toegangspunt moet bijhouden in het door hem beheerde toegangsregister. Bij één fysische aansluiting op het distributienet kunnen twee toegangspunten horen: één voor de energie-uitwisseling van de netgebruiker naar het distributienet (injectie), en één voor de energie-uitwisseling van het distributienet naar de netgebruiker (afname). Toegangspunten worden geïdentificeerd aan de hand van een unieke [EAN-code](#), dit is, in deze context, een 18-cijferige code dat als uniek kenmerk geldt voor een toegangspunt tot het elektriciteitsdistributienet.

Het toegangspunt voor injectie, EAN_{inj} , moet, zoals alle toegangspunten, worden opgenomen in het toegangsregister van de distributienetbeheerder. De netgebruiker (in dit geval de producent) is ervoor verantwoordelijk dat een toegangshouder wordt aangeduid voor dit toegangspunt. De distributienetbeheerder ziet erop toe dat dit gebeurt en weigert de toegang tot het net als geen toegangshouder wordt aangeduid². De toegangshouder kan ofwel de producent zelf zijn ofwel een door hem gecontracteerde leverancier. De toegangshouder sluit een toegangscontract met de distributienetbeheerder.

Voor distributienetten op een spanning van 30 kV of meer kan de toegangshouder ook een evenwichtsverantwoordelijke zijn die zelf niet optreedt als producent of leverancier³.

De toegangshouder duidt op zijn beurt een evenwichtsverantwoordelijke aan. Het moet immers duidelijk zijn wie ervoor zal zorgen dat er in totaal evenveel elektriciteit op het distributienet zal worden geïnjecteerd als ervan wordt afgenomen, wat een noodzakelijke voorwaarde is voor een goede werking van het elektriciteitsnet. Als geen evenwichtsverantwoordelijke wordt aangeduid voor een toegangspunt, weigert de netbeheerder de toegang tot het net. De toegangshouder kan zelf

² Artikel IV.3.4.2 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

³ Artikel IV.1.1.3 §3 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

evenwichtsverantwoordelijke worden door een evenwichtscontract met Elia af te sluiten. In dat geval wordt de toegangshouder een "Access Responsible Party" ("ARP") bij Elia. Als alternatief kan hij een contract afsluiten met een andere ARP die al over een evenwichtscontract met Elia beschikt. De lijst van ARP's is beschikbaar op de website van [Elia](#).

De benodigde elektrische energie voor de voeding van de hulpvoorzieningen van de productie-installatie zelf wordt meestal door de installatie zelf geleverd. Bij stilstand van de productie-installatie, of bij zeer lage productie, is het echter mogelijk dat deze energie via het distributienet moet worden geleverd. Daarom wordt ook steeds een apart toegangspunt, met bijhorende aparte meting en met een unieke EAN-code ("*EAN_{afn}*") gecreëerd voor de afname van elektriciteit van het distributienet. De netgebruiker (in dit geval de producent) moet een vergunde elektriciteitsleverancier kiezen die voor de levering van elektriciteit op dit toegangspunt instaat. Deze leverancier wordt dan ook toegangshouder en duidt een evenwichtsverantwoordelijke aan voor het toegangspunt *EAN_{afn}*.

Aansluitingscontract of -reglement

Per aansluiting wordt een aansluitingscontract gesloten door netbeheerder en netgebruiker. Voor aansluitingen op laagspanning (< 1000 V) moet geen aansluitingscontract gesloten worden, maar is een aansluitingsreglement van toepassing. Verdere bepalingen over de noodzakelijke inhoud van het aansluitingscontract of -reglement worden gegeven in Afdeling III.8.7 van Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007).

Geen leveringsvergunning vereist

De producent moet in de hier beschreven situatie niet over een leveringsvergunning beschikken. Artikel 17 van het Elektriciteitsdecreet stelt dat een leveringsvergunning vereist is voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers. In de hier beschreven situatie is echter geen sprake van levering aan eindafnemers.

Het bedrijf dat de elektriciteit aankoopt moet wel over een leveringsvergunning beschikken als dat bedrijf de bedoeling heeft om de aangekochte elektriciteit te verkopen aan eindafnemers (= levering).

Indien het de bedoeling is van dit bedrijf om de aangekochte elektriciteit door te verkopen aan een andere tussenpersoon (= trading) is geen leveringsvergunning vereist voor de aankoper van de opgewekte elektriciteit.

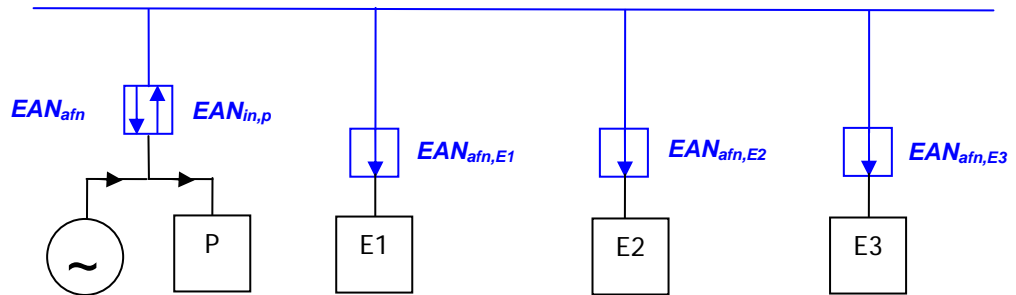
2. Verkoop via het distributienet aan één of meerdere eindafnemers

Situatieschets

De tweede mogelijke situatie bestaat erin dat de producent van de groene of blauwe stroom de elektriciteit levert aan één of meerdere eindafnemers via het distributienet.

De verbinding van de productie-installatie enerzijds, en de eindafnemers anderzijds, wordt schematisch voorgesteld in Figuur 3.

Distributienet

Figuur 3. Schematische voorstelling voor verkoop van de geproduceerde elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet

Toegangspunten, toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken

Net zoals in het eerste scenario is de productie-installatie hier aangesloten op het distributienet via een toegangspunt voor injectie (EAN_{inj}) en afname (EAN_{afn}). Voor beiden moet een toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke worden aangesteld. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als in het eerste scenario.

Voor alle eindafnemers die aangesloten zijn op het distributienet bestaat steeds een toegangspunt met unieke EAN-code voor de registratie van de afname van elektriciteit van het net ($EAN_{afn,E1}$, $EAN_{afn,E2}$, $EAN_{afn,E3}$ ...).

Als de producent de geïnjecteerde stroom wil verkopen aan eindafnemers via het distributienet, moeten deze eindafnemers de producent kiezen als leverancier. De producent-leverancier wordt dan toegangshouder voor de toegangspunten van deze eindafnemers. Uiteraard kan elke eindafnemer steeds kiezen om zich vanaf een bepaald moment door een andere leverancier te laten beleveren, weliswaar rekening houdend met de opzeggingstermijn in het leveringscontract van zijn huidige leverancier.

De producent-leverancier moet een toegangscontract afsluiten met de distributienetbeheerders in het gebied of de gebieden waar hij elektriciteit levert aan eindafnemers. Indien hij van plan is eindafnemers te beleveren die aangesloten zijn op een net met een spanning gelijk aan of meer dan 30 kV, zal ook een toegangscontract met Elia moeten worden gesloten.

Zowel voor het toegangspunt voor injectie (EAN_{inj}) als alle toegangspunten voor afname (EAN_{afn}) door eindafnemers moet de toegangshouder (dus: de producent-leverancier) een evenwichtsverantwoordelijke aanduiden.

In deze situatie doet het er technisch niet toe of de betrokken eindafnemers al dan niet in eenzelfde gebouw, wijk of bedrijventerrein gelegen zijn als de productie-installatie. Bij het gebruik van het distributienet voor het vervoer van elektriciteit van een productie-installatie tot bij eindafnemers dienen technische voorzorgen te worden genomen, ongeacht de eindafnemers al dan niet dicht bij de productie-installatie zijn gelegen, en dit om te voorkomen dat het evenwicht van het distributienet in het gevaar komt.

Aansluitingscontract of -reglement

Per aansluiting wordt een aansluitingscontract gesloten door netbeheerder en netgebruiker. De netgebruiker voor de aansluiting van de productie-installatie is in dit geval de producent. Voor aansluitingen op laagspanning (< 1000 V) moet geen aansluitingscontract gesloten worden, maar is een aansluitingsreglement van toepassing. Verdere bepalingen over de noodzakelijke inhoud van het aansluitingscontract of -reglement worden gegeven in Afdeling III.8.7 van Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007).

Leveringsvergunning vereist

In de hier beschreven situatie moet de producent-leverancier wel over een leveringsvergunning beschikken. Artikel 17 van het Elektriciteitsdecreet stelt immers dat een leveringsvergunning vereist is voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet.

3. Verkoop via een directe lijn (= aan één enkele eindafnemer)

Situatieschets

De derde mogelijke situatie bestaat erin dat de producent van de groene of blauwe stroom de elektriciteit levert via een directe lijn, d.i. per definitie aan één enkele eindafnemer.

Wat is een directe lijn?

Een directe lijn is een elektrische verbinding en de bijhorende installaties tussen *één of meerdere productie-installaties* en *één afnemer*, die niet beheerd wordt door een door de VREG aangewezen netbeheerder.

Een directe lijn maakt fysisch geen deel uit het distributienet.

Een directe lijn ligt op één of meerdere sites.

Een directe lijn ligt al dan niet op openbaar domein.

Bij de aanleg van een directe lijn geheel of gedeeltelijk op andermans terrein, moet steeds de toelating of een vergunning verkregen worden van de eigenaar of beheerder van deze grond of terrein.

Het geheel van productie-installatie, directe lijn en eindafnemer mag slechts via één aansluiting met het distributienet verbonden worden, tenzij voorafgaand schriftelijk akkoord van de distributienetbeheerder verkregen werd⁴. Bij deze aansluiting kunnen wel twee toegangspunten horen: één voor injectie en één voor afname. Het is in principe ook mogelijk dat een directe lijn geen enkele verbinding of aansluiting heeft met het distributienet (eilandwerking), maar deze situatie doet zich in de praktijk zelden voor.

---

⁴ Artikel III.3.1.6 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

Welke situaties zijn denkbaar?

Het gaat meestal om de volgende situatie: een eindafnemer is aangesloten op het distributienet. Dicht bij de eindafnemer (al of niet op dezelfde site) is een elektriciteitsproductie-installatie gelegen, zoals bijvoorbeeld een windmolen op een industrieterrein, of een zonnepaneel op het dak van een gebouw. Tussen deze productie-installatie en de eindafnemer is een directe lijn gelegen, waarlangs de opgewekte elektriciteit kan worden afgenomen door de eindafnemer.

Het gemeenschappelijke verbruik van een appartementsgebouw (bv. energieverbruik liften, verlichting gemeenschappelijke delen,...) kan ook worden beschouwd als één eindafnemer, indien dit verbruik geregistreerd wordt op één teller, beheerd door de netbeheerder, en via een directe lijn verbonden is met de productie-installatie.

Twee te onderscheiden hypotheses

A/ De **eindafnemer** is degene die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt *EAN_{afn}*

De eindafnemer kiest de leverancier.

De stroom die de eindafnemer van het distributienet moet afnemen, in geval de stroom die hij via de directe lijn afneemt onvoldoende zijn afname dekt, kan hij afnemen van een door hem zelf gekozen leverancier. De vrijheid van leverancierskeuze is gewaarborgd.

B/ De **producent** is degene die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt *EAN_{afn}*

De producent kiest in dit geval de leverancier.

Het is wel vereist dat de ter plaatse opgewekte en aan de eindafnemer doorgeleverde groene/blauwe stroom afgestemd is op de afname van de eindafnemer. Zoniet zou de mogelijkheid bestaan dat de productie-installatie enkel als excuus dient voor de producent om gebruik te kunnen maken van de directe lijn om elektriciteit te verkopen aan een eindafnemer, waarbij het grootste deel van deze elektriciteit eigenlijk vanuit het distributienet geleverd wordt en doorverkocht wordt aan de eindafnemer, in plaats van ter plaatse opgewekt.

De verkoop van elektriciteit via een directe lijn aan een eindafnemer is echter enkel toegelaten voor ter plaatse opgewekte groene of blauwe stroom.⁵ Indien er systematisch en voor een aanzienlijk deel bijkomende stroom van het net afgenomen moet worden door de producent om aan de energiebehoefte van de eindafnemer te kunnen voldoen (d.i. wanneer de productie-installatie in zekere mate onvoldoende groene/blauwe stroom levert aan de eindafnemer), is er sprake van een **niet toegelaten** situatie van levering van niet op de site zelfopgewekte stroom.

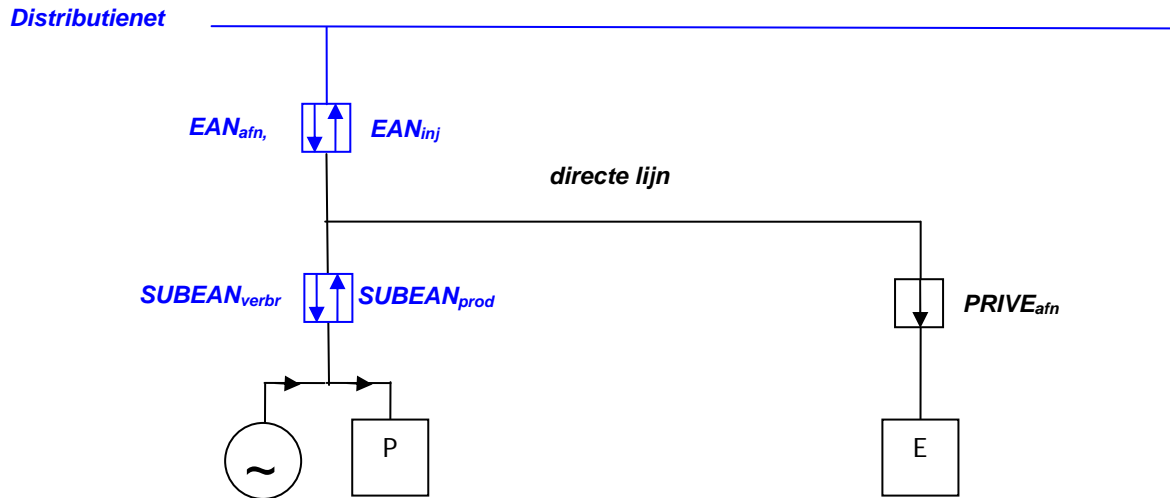
Schematische voorstelling

Schematisch wordt deze situatie voorgesteld in Figuur 4.

---

⁵ Artikel 17 §2 van het Elektriciteitsdecreet

Figuur 4. Verkoop aan één eindafnemer via een binneninstallatie of een directe lijn

Aparte productiemeting door distributienetbeheerder

De distributienetbeheerder is verplicht om een bijkomende meter te plaatsen voor de meting van de (netto) door de productie-installatie geproduceerde elektriciteit⁶. Deze meting wordt ook gebruikt voor de bepaling van het aantal toe te kennen groenestroom- of warmtekrachtcertificaten. Door sommige distributienetbeheerders wordt deze productiemeter geïdentificeerd aan de hand van een subEAN-code (eventueel met nog aparte subEAN-code voor het eigenverbruik van de installatie), dit is een eveneens 18-cijferig kenteken dat echter niet verwijst naar een toegangspunt tot het distributienet.

De meting van de hoeveelheid elektriciteit die de eindafnemer afneemt via de directe lijn ($PRIVE_{afn}$) wordt niet opgevolgd door de distributienetbeheerder. De producent en de eindafnemer kunnen zelf overeenkomen hoe deze meting zal uitgevoerd worden of hoe de geleverde elektriciteit zal vergoed worden (forfaitair, via meting, of als onderdeel van een breder dienstverleningspakket).

Toegangspunten, toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken

Voor de toegangspunten EAN_{afn} en EAN_{inj} moet zoals steeds een toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke aangeduid zijn.

Het toegangspunt EAN_{inj} registreert de geïnjecteerde stroom, dit is het aandeel van de geproduceerde stroom die het verbruik van de op de directe lijn aangesloten eindafnemer overstijgt, en dus in het net wordt geïnjecteerd. Deze geïnjecteerde stroom moet aan een trader of aan een leverancier verkocht worden volgens dezelfde principes als in het eerste beschreven scenario bij Figuur 1.

Het toegangspunt EAN_{afn} registreert de van het net afgenomen stroom. Als de op de directe lijn aangesloten eindafnemer meer elektriciteit verbruikt dan wat de productie-installatie produceert, wordt het tekort geleverd via het distributienet, door een vergunde leverancier, die door de netgebruiker gekozen kan worden. De netgebruiker voor dit toegangspunt is ofwel de producent,

⁶ Artikel V.2.4.2 §2 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

ofwel de eindafnemer, naargelang het geval in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt EAN_{afn} .

Aansluitingscontract of -reglement

A/ De eindafnemer is degene die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt EAN_{afn}

Per aansluiting wordt een aansluitingscontract gesloten door netbeheerder en netgebruiker. Voor aansluitingen op laagspanning (< 1000 V) moet geen aansluitingscontract gesloten worden, maar is een aansluitingsreglement van toepassing. Verdere bepalingen over de noodzakelijke inhoud van het aansluitingscontract of –reglement worden gegeven in Afdeling III.8.7 van Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007).

De producent en eindafnemer zijn in dit scenario beiden netgebruiker op dezelfde aansluiting met toegangspunten EAN_{inj} en EAN_{afn} .

Zoals hierboven al beschreven kunnen beide toegangspunten ook een eigen toegangshouder hebben.

Normaliter is er echter slechts één partij die het aansluitingscontract met de netbeheerder sluit. In het hier beschreven geval kan dit zowel de producent (netgebruiker op het toegangspunt EAN_{inj}) als de eindafnemer (netgebruiker op het toegangspunt EAN_{afn}) zijn.

Dit aansluitingscontract bevat onder meer bepalingen over aansprakelijkheden van netbeheerder en netgebruiker, bijvoorbeeld:

- aansprakelijkheden van netbeheerder tegenover de netgebruiker, bij schade in het geval van stroomonderbrekingen waarvoor de netbeheerder aansprakelijk gesteld kan worden
- aansprakelijkheden van netgebruiker tegenover netbeheerder, ingeval van storingen in het distributienet die veroorzaakt worden door een incident in de installatie van de netgebruiker en waarbij de van toepassing zijnde technische voorschriften niet werden nageleefd.

De netgebruiker die het aansluitingscontract sluit met de netbeheerder staat in voor de naleving van rechten en plichten tegenover de distributienetbeheerder, en dit met betrekking tot de gehele installatie dat met het distributienet verbonden is.

De onderlinge afspraken en aansprakelijkheden tussen de netgebruiker die het aansluitingscontract sluit en de andere netgebruiker, worden bij voorkeur bepaald in een apart contract.

B/ De producent is degene die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt EAN_{afn}

Per aansluiting wordt een aansluitingscontract gesloten door netbeheerder en netgebruiker. Aangezien in het hier beschreven geval het de producent is die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt EAN_{afn} , en het hoedanook de producent is die netgebruiker is op het toegangspunt EAN_{inj} , wordt het aansluitingscontract gesloten tussen netbeheerder en producent.

Voor aansluitingen op laagspanning (< 1000 V) moet geen aansluitingscontract gesloten worden, maar is een aansluitingsreglement van toepassing. Verdere bepalingen over de noodzakelijke inhoud van het aansluitingscontract of –reglement worden gegeven in Afdeling III.8.7 van Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007).

Enkel de producent is in dit scenario geregistreerde netgebruiker op de aansluiting met toegangspunten EAN_{inj} en EAN_{afn} . Het is dan ook de producent die het aansluitingscontract met de netbeheerder sluit. Zoals hierboven al beschreven kunnen beide toegangspunten een eigen toegangshouder hebben.

Dit aansluitingscontract bevat onder meer bepalingen over aansprakelijkheden van netbeheerder en netgebruiker, bijvoorbeeld:

- aansprakelijkheden van netbeheerder tegenover de netgebruiker, bij schade in het geval van stroomonderbrekingen waarvoor de netbeheerder aansprakelijk gesteld kan worden
- aansprakelijkheden van netgebruiker tegenover netbeheerder, ingeval van storingen in het distributienet die veroorzaakt worden door een incident in de installatie van de netgebruiker en waarbij de van toepassing zijnde technische voorschriften niet werden nageleefd.

De producent (als netgebruiker die het aansluitingscontract sluit met de netbeheerder) staat in voor de naleving van rechten en plichten tegenover de distributienetbeheerder, en dit met betrekking tot de gehele installatie dat met het distributienet verbonden is.

De onderlinge afspraken en aansprakelijkheden tussen de producent en de eindafnemer als overige netgebruiker, worden bij voorkeur bepaald in een apart contract.

Geen leveringsvergunning vereist

De VREG vereist niet dat de producent van de elektriciteit, opgewekt in de productie-installatie, over een leveringsvergunning beschikt om deze elektriciteit te verkopen aan één enkele eindafnemer.

Openbaredienstverplichtingen en rechten voor huishoudelijke afnemers

A/ De **producent** sluit het aansluitingscontract met de netbeheerder (of is de partij die t.a.v. de netbeheerder door het aansluitingsreglement gebonden is)

In dergelijk geval geniet de eindafnemer enkele belangrijke rechten niet, die hij wel zou genieten indien hij aangesloten zou zijn op het distributienet en een leveringscontract gesloten heeft met een leverancier die over een leveringsvergunning beschikt. Op de distributienetbeheerder en de leverancier rusten immers enkele openbaredienstverplichtingen en deze marktpartijen zijn er eveneens toe gehouden enkele rechten van de huishoudelijke afnemer te waarborgen.

De eindafnemer moet hiervan door de producent schriftelijk op de hoogte gesteld worden, en eventuele onderlinge afspraken tussen de producent en de eindafnemer worden bij voorkeur bepaald in een apart contract.

B. De **eindafnemer** sluit het aansluitingscontract met de netbeheerder (of is de partij die t.a.v. de netbeheerder door het aansluitingsreglement gebonden is)

In dit geval gelden de ODV t.a.v de eindafnemer onverkort, en zijn de rechten van de eventuele huishoudelijke eindafnemer gewaarborgd, door diens aansluiting op het distributienet.

Recht op vrije leverancierskeuze

A/ De producent sluit het leveringscontract met een leverancier

Het recht op vrije leverancierskeuze, net als het recht van leveranciers tot toegang tot een distributienet, is een fundamenteel recht.

Een eindafnemer die enkel aangesloten is op een directe lijn kan niet zomaar van leverancier veranderen. Het is nochtans mogelijk dat een eindafnemer zich niet meer wil laten beleveren door de producent, bijvoorbeeld omdat hij de prijzen die hij aangerekend krijgt te hoog vindt. Fysiek en administratief gezien kan hij enkel van elektriciteit voorzien worden door de producent/leverancier die elektriciteit injecteert op de directe lijn waarop de eindafnemer is aangesloten.

Gelet op het recht van vrije leverancierskeuze moet de eindafnemer, aangesloten op een privénet, steeds in staat zijn om zijn recht op vrije leverancierskeuze uit te oefenen door zelf een aansluiting te vragen op het distributienet van de lokale distributienetbeheerder, tenzij de eindafnemer voorafgaandelijk verzaakte aan dit recht. Hij zal dan wel moeten instaan voor de aansluitingskosten. Deze eindafnemer moet dan ook losgekoppeld worden van de directe lijn (tenzij de distributienetbeheerder een uitzondering toestaat en dit schriftelijk bevestigt).

Indien de eindafnemer voorafgaandelijk verzaakte aan het recht op vrije leverancierskeuze, wordt dit het best uitdrukkelijk en schriftelijk gedaan, om latere discussies te vermijden.

De betrokken (potentiële) eindafnemer moet steeds (voorafgaandelijk) duidelijk door de beheerder van de directe lijn op de hoogte gesteld worden van de moeilijkheden die ervaren kunnen worden met betrekking tot de uitoefening van het recht op de vrije leverancierskeuze.

B/ De eindafnemer sluit het leveringscontract met een leverancier

In dit geval is de vrije leverancierskeuze voor de eindafnemer volledig gewaarborgd.

4. Verkoop via een privénet aan meerdere eindafnemers

Situatieschets

De vierde mogelijke situatie bestaat erin dat de producent van de ter plaatse opgewekte groene of blauwe stroom de elektriciteit levert aan meerdere eindafnemers via een privénet.

We gaan er hierbij van uit dat de producent degene is die in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is als netgebruiker op het toegangspunt *EAN_{afn.}*

Wat is een privénet?

Een privénet is een lijn of geheel van onderling verbonden lijnen die gebruikt wordt voor de levering van elektriciteit aan *één of meerdere afnemers* en die niet beheerd worden door een door de VREG aangewezen netbeheerder.

Een privénet maakt fysisch geen deel uit het distributienet.

Een privénet ligt op één of meerdere sites.

Bij de aanleg van een privénet, geheel of gedeeltelijk op andermans terrein, moet steeds de toelating (private eigenaar) of een vergunning (overheid) verkregen worden van de eigenaar of beheerder van deze grond of terrein.

Als een elektriciteitsnet op openbaar terrein is gelegen, moet de beheerder van het net aangewezen zijn door de VREG (voor netten met een spanning van ten hoogste 70 kV). Deze netbeheerder moet voldoen aan een aantal wettelijke voorwaarden, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot de ontkoppeling van productie- en netbeheeractiviteiten. Hij zal verder de verplichtingen en taken moeten uitvoeren die door de van toepassing zijnde regelgeving aan netbeheerders worden opgelegd (onder meer met betrekking tot de opkoop van groenestroom- of warmtekrachtcertificaten tegen minimumprijs op verzoek van de producent) en zal gereguleerde tarieven hanteren tegenover de netgebruikers.

Ter herinnering aan wat in de Inleiding staat, heeft het hier beschreven scenario *uitsluitend betrekking op productie van groene of blauwe stroom*. De verkoop van elektriciteit aan meer dan 1 eindafnemer, waarbij de geleverde elektriciteit niet ter plaatse wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppelinginstallaties, is niet toegestaan volgens artikel 17 van het Elektriciteitsdecreet.

Verbod op systematische doorlevering van elektriciteit

Indien er systematisch en voor een aanzienlijk deel bijkomende stroom van het net afgenomen moet worden door de producent om aan de energiebehoefte van de eindafnemer(s) te kunnen voldoen (d.i. wanneer de productie-installatie in zekere mate onvoldoende groene/blauwe stroom levert aan de eindafnemer) is er sprake van een **niet toegelaten** situatie van doorlevering van niet op de site zelfopgewekte stroom.

De mogelijkheid bestaat immers dat slechts gedeeltelijk groene/blauwe stroom geleverd wordt, misschien als excuus om leverancier te kunnen zijn van niet ter plaatse opgewerkte groene/blauwe stroom aan (een) eindafnemer(s), wat niet toegelaten is.

Daarom is vereist dat de aan de eindafnemers doorgeleverde ter plaatse opgewekte groene/blauwe stroom in dit geval afgestemd moet zijn op de afname van de eindafnemers.

Welke situaties zijn denkbaar?

Volgende situaties van privénetten zijn denkbaar:

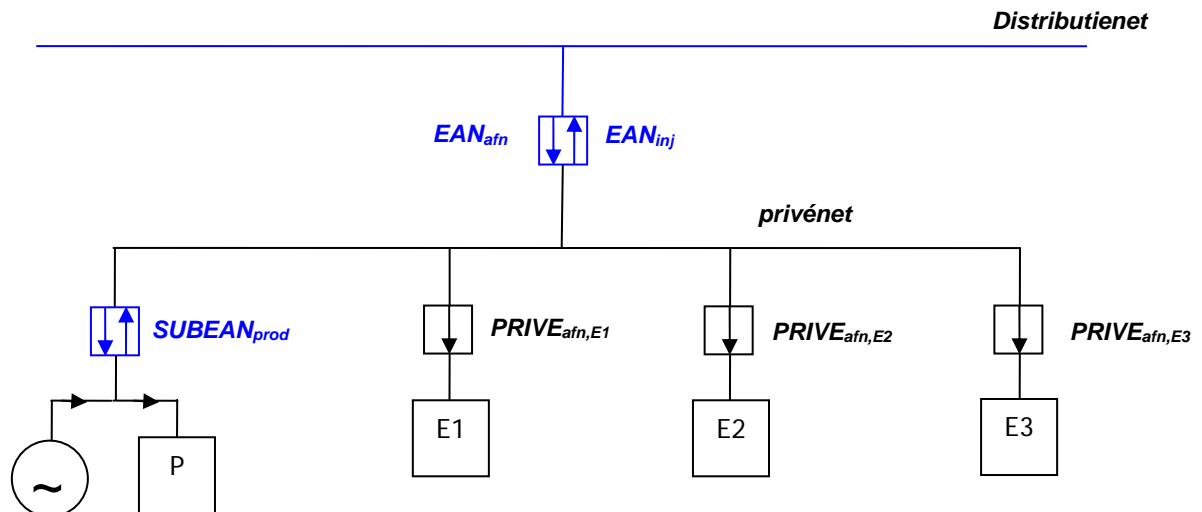
- de levering van elektriciteit, opgewekt door zonnepanelen, gelegen op het dak van een gebouw, aan de huurders/eigenaars van appartementen in dat gebouw, waarbij de elektriciteit opgewekt door de zonnepanelen via een binneninstallatie wordt vervoerd tot bij de betrokken eindafnemers.
- de levering van elektriciteit, opgewekt in een decentrale productie-installatie (bijvoorbeeld een windturbine), aan diverse eindafnemers die gevestigd zijn op een privé-industrieterrein, waarbij de opgewekte elektriciteit via een privénet wordt vervoerd tot bij deze afnemers.

De verkoop van elektriciteit aan meerdere eindafnemers via een privénet gebeurt momenteel al in een aantal historisch gegroeide situaties, maar er bestaat momenteel geen specifieke Vlaamse regelgeving die het netbeheer, de levering en de afname in deze situaties regelt. De VREG pleit voor een duidelijk wettelijk kader terzake.

Het gehele privénet mag slechts via één aansluiting met het distributienet verbonden worden, tenzij voorafgaand schriftelijk akkoord van de distributienetbeheerder⁷. Bij deze aansluiting kunnen wel twee toegangspunten horen: één voor injectie en één voor afname. Het zou eventueel mogelijk zijn dat een privénet geen enkele verbinding heeft met het distributienet (eilandwerking), doch deze situatie doet zich in praktijk zelden voor.

Schematische voorstelling

Schematisch wordt deze situatie voorgesteld in Figuur 5.

Figuur 5 Verkoop van elektriciteit aan eindafnemers via een privénet

Toegangspunten, toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken

Voor de toegangspunten EAN_{afn} en EAN_{inj} moet zoals steeds een toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke aangeduid zijn.

Het toegangspunt EAN_{inj} registreert de geïnjecteerde stroom, dit is het aandeel van de geproduceerde stroom die het verbruik van alle op het privénet aangesloten eindafnemers overstijgt, en dus in het net wordt geïnjecteerd. Deze geïnjecteerde stroom moet aan een trader of aan een leverancier verkocht worden volgens dezelfde principes als in het eerste beschreven scenario bij Figuur 1.

Het toegangspunt EAN_{afn} registreert de van het net afgenomen stroom. Als de op het privénet aangesloten eindafnemers meer elektriciteit verbruiken dan wat de productie-installatie produceert, wordt het tekort geleverd via het distributienet, door een vergunde leverancier, die door de toegangshouder van het toegangspunt EAN_{afn} gekozen kan worden. De toegangshouder van het toegangspunt EAN_{afn} zal meestal de producent zijn. We behandelen dan ook enkel deze casus.

Aansluitingscontract of -reglement

⁷ Artikel III.3.1.6 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

Per aansluiting wordt een aansluitingscontract gesloten door netbeheerder en netgebruiker. Voor aansluitingen op laagspanning (< 1000 V) moet geen aansluitingscontract gesloten worden, maar is een aansluitingsreglement van toepassing. Verdere bepalingen over de noodzakelijke inhoud van het aansluitingscontract of –reglement worden gegeven in Afdeling III.8.7 van Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007).

De producent en eindafnemers zijn in dit geval allen netgebruiker op dezelfde aansluiting met toegangspunten EAN_{inj} en EAN_{afn} . Zoals hierboven al beschreven kunnen beide toegangspunten ook een eigen toegangshouder hebben.

Normaliter is er echter slechts één partij die het aansluitingscontract met de netbeheerder sluit. Zoals hiervoor gesteld zal dit in dit geval meestal de producent zijn.

Dit aansluitingscontract bevat onder meer bepalingen over aansprakelijkheden van netbeheerder en netgebruiker, bijvoorbeeld:

- aansprakelijkheden van netbeheerder tegenover de netgebruiker, bij schade in het geval van stroomonderbrekingen waarvoor de netbeheerder kan aansprakelijk gesteld worden
- aansprakelijkheden van netgebruiker jegens netbeheerder, ingeval van storingen in het distributienet die veroorzaakt worden door een incident in de installatie van de netgebruiker en waarbij de van toepassing zijnde technische voorschriften niet werden nageleefd.

De producent als netgebruiker die het aansluitingscontract sluit met de netbeheerder staat in voor de naleving van rechten en plichten tegenover de distributienetbeheerder, en dit met betrekking tot het gehele privénet dat met het distributienet verbonden is.

De onderlinge afspraken en aansprakelijkheden tussen de producent als netgebruiker die het aansluitingscontract sluit, en de andere netgebruikers (= eindafnemers), worden bij voorkeur bepaald in een apart contract.

Leveringsvergunning vereist (tenzij onderdeel van breder dienstverleningspakket)

Voor de levering van stroom aan meerdere eindafnemers via een privénet is een leveringsvergunning vereist.

Indien de levering van elektriciteit aan deze eindafnemers gebeurt als een ondergeschikt onderdeel van een breder dienstverleningspakket (zie definitie) vereist de VREG geen leveringsvergunning.

Beheer van het privénet

De meting van het elektriciteitsverbruik dat de eindafnemers afnemen via het privénet ($PRIVE_{afn,E1}$, $PRIVE_{afn,E2}$, $PRIVE_{afn,E3}$, ...) wordt niet opgevolgd door de distributienetbeheerder.

De aanrekening van de verbruikte elektriciteit van de afnemers kan ofwel forfaitair, ofwel via meteropname van de verbruikmeters die op het privénet worden geplaatst, gebeuren. Dit wordt contractueel afgesproken tussen de producent en de eindafnemers. Indien er gewerkt wordt met meters, wordt eveneens tussen de beheerder van het privénet en de eindafnemers contractueel afgesproken wie deze meters moet plaatsen, herstellen en aflezen. Deze meters zullen immers niet door de lokale distributienetbeheerder worden geplaatst en/of afgelezen, aangezien het hier een distributienet betreft dat niet tot zijn distributienet behoort.

Er zullen ook duidelijke afspraken gemaakt moeten worden tussen de afnemers, de producent en de beheerder van het privénet over wie herstellingen, verzwaringen,... van het privénet zal uitvoeren en op wiens kosten dit zal gebeuren.

Openbaredienstverplichtingen en rechten voor huishoudelijke afnemers

In de hier beschreven situatie hebben de eindafnemers geen eigen aansluiting op het distributienet (en dus geen aparte meter beheerd door de netbeheerder).

In dergelijk geval genieten de eindafnemer enkele belangrijke rechten niet, die zij wel zouden genieten indien zij aangesloten zouden zijn op het distributienet en een leveringscontract gesloten hebben met een leverancier die over een leveringsvergunning beschikt. Op de distributienetbeheerder en de leverancier rusten immers enkele openbaredienstverplichtingen en deze marktpartijen zijn er eveneens toe gehouden enkele rechten van de huishoudelijk afnemer te waarborgen.

Wat indien een eindafnemer zijn facturen aan de producent/leverancier niet betaalt?

Overname van de levering door de netbeheerder (al of niet via een budgetmeter) is uitgesloten, aangezien de eindafnemer niet is aangesloten op zijn distributienet.

Ook de tussenkomst van de lokale adviescommissie bij eventuele dreiging tot afsluiting is niet evident indien het gaat om een afsluiting op een privénet.

De huidige Vlaamse energiewetgeving omschrijft enkel in welke situaties een distributienetbeheerder mag overgaan tot afsluiting van huishoudelijke afnemers op zijn distributienet, maar dit geldt niet voor de beheerder van het privénet. Er is geen regelgeving betreffende afsluiting op een privénet. Bijgevolg zou de beheerder van het privénet eindafnemers die hun energiefacturen niet betalen, zonder problemen kunnen afsluiten.

Contractueel worden hierover best duidelijke afspraken gemaakt tussen de producent/leverancier, de beheerder van het privénet en de eindafnemers.

Bovendien bestaat ook het risico dat de toegangshouder voor de toegangspunten EAN_{afn} en EAN_{inj} (wat meestal de producent zal zijn) zelf zijn financiële verplichtingen jegens netbeheerder of leverancier niet nakomt, bijvoorbeeld bij een faillissement.

In dat geval heeft de distributienetbeheerder in principe het recht om de verbinding van het privénet met het distributienet te onderbreken⁸. Dan komen alle eindafnemers op dit privénet zonder stroom te zitten, tenzij de productie-installatie in het privénet nog kan aangesproken worden en technisch in staat zou zijn om in eilandbedrijf te werken en het privénet nog van de vereiste hoeveelheid stroom te voorzien. Dit is, bijvoorbeeld voor zonnepanelen, meestal niet op elk tijdstip het geval.

Huishoudelijke eindafnemers aangesloten op een privénet kunnen ook geen rechtstreeks beroep doen op het recht op de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit en de ononderbroken toevoer van elektriciteit (minimale levering van 10 ampère elektriciteit), opgenomen in het Elektriciteitsdecreet, Aardgasdecreet en de bijhorende besluiten.

De eindafnemers moeten van dit ontbreken van hun recht op de openbare dienstverplichtingen en rechten van huishoudelijke afnemers schriftelijk op de hoogte gesteld worden, en eventuele onderlinge afspraken tussen de producent en de eindafnemers worden bij voorkeur bepaald in een apart contract.

---

⁸ Artikel IV.3.4.2 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (versie 04.04.2007)

Recht op vrije leverancierskeuze

Zoals hierboven reeds gemeld zal het, in geval van decentrale productie met levering aan eindafnemers via een privénet, meestal de producent zijn die toegangshouder is van het toegangspunt EAN_{affn} , zodat het ook de producent is die de leverancier kiest.

Het recht op vrije leverancierskeuze is een fundamenteel recht. Een eindafnemer die enkel aangesloten is op een privénet kan echter niet zomaar van leverancier veranderen. Het is nochtans mogelijk dat een eindafnemer zich niet meer wil laten beleveren door de producent, bijvoorbeeld omdat hij de prijzen die hij aangerekend krijgt te hoog vindt. Fysiek en administratief gezien kan hij enkel van elektriciteit voorzien worden door de producent/leverancier die elektriciteit injecteert op het privénet waarop de eindafnemer is aangesloten.

Gelet op het recht van vrije leverancierskeuze moet de eindafnemer, aangesloten op een privénet, steeds in staat zijn zijn recht op vrije leverancierskeuze uit te oefenen door zelf een aansluiting te vragen op het distributienet van de lokale distributienetbeheerder, tenzij de eindafnemer voorafgaandelijk verzaakte aan dit recht. Hij zal dan wel moeten instaan voor de aansluitingskosten. Deze eindafnemer moet dan ook losgekoppeld worden van het privénet (tenzij de distributienetbeheerder een uitzondering toestaat en dit schriftelijk bevestigt).

Indien de eindafnemer voorafgaandelijk verzaakte aan het recht op vrije leverancierskeuze, wordt dit het best uitdrukkelijk en schriftelijk gedaan, om latere discussies te vermijden.

De betrokken (potentiële) eindafnemers moeten steeds (voorafgaandelijk) duidelijk door de beheerder van het privénet op de hoogte gesteld worden van de moeilijkheden die ervaren kunnen worden met betrekking tot de uitoefening van het recht op de vrije leverancierskeuze.

Besluit

Deze mededeling beschrijft een aantal scenario's voor de wijze waarop groene of blauwe stroom van decentrale productie-eenheden aan eindafnemers kan geleverd worden, met telkens de noodzakelijke aandachtspunten die per scenario in acht genomen moeten worden.

Uit de bespreking van het derde en vierde scenario blijkt dat eindafnemers, en dan vooral huishoudelijke eindafnemers, die zich via een directe lijn of privénet van stroom laten voorzien, afstand doen van een aantal rechten en worden blootgesteld aan een aantal risico's die er niet zouden zijn bij een rechtstreekse aansluiting op het distributienet. De eindafnemers moeten zich hiervan voldoende bewust zijn, en moeten er in hun eigen belang zelf op toezien dat er op voorhand duidelijke schriftelijke afspraken worden gemaakt, met alle betrokken partijen, voor alle gebeurtenissen die zich zouden kunnen voordoen.